

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΉΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΉΠΕΙΡΩΤΙΚΟ
ΉΠΕΡΟΧΟΤΙΟ

ΉΩΑΝΝΙΝΑ 1987

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΉΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΉΠΕΙΡΩΤΙΚΟ
ΉΠΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΉΩΑΝΝΙΝΑ 1987

ΑΝΑΣΤΑΣ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Ο «ΑΦΟΡΕΣΜΟΣ»

(Ίστορικό - ήθρογραφικό διήγημα)

Γιομάτη δίτσα ή παλιά μισοσκότεινη εκκλησοῦλα τοῦ χωριοῦ. Ἡ λάμψη τῶν καντηλιῶν καὶ τῶν ἀγνῶν μελισσοκεριῶν (δὲν εἶχε θγεῖ ἀκόμα τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ἢ ἰσυνήθεια ν' ἀνάφτουν ὅπως ἀργότερα τὰ ξυγκοκέρια καὶ σήμερα τὰ ἠλεκτρικὰ μέσα ἰστὲς ἐκκλησίες) φώτιζε δειλὰ τὲς καπνισμένες μισοξέθωρες μορφὲς τῶν ἀγίων, τὸ θυμίαμα εὐωδίαζε τὸν ἀέρα, καὶ ἡ κατανυκτικὴ φαλμωδία τοῦ παπαῦ καὶ τῶν φαλιτάδων νανούριζε τὲς ἀκοὲς τῶν πιστῶν ποὺ κάθε τόσο ἰσταυροκαπιόταν εὐλαδικά.

Ἄξαφνα, ἐνῶ βασίλευε ἀπόλυτη σχεδὸν ἡσυχία καὶ δὲν ἀκουγόταν παρὰ μόνο οἱ φαλμωδιὲς καὶ τὰ ἰσιγανὰ ψουψουρίσματα τῶν γυναικῶν ἀπὸ τὸ γυναικωνίτη ποὺ ἀπὸ ἀνέκαθεν ἰσυνηθίζουσαν νὰ μεταβάλλουσαν τὲς ἐκκλησίες σὲ πρακτορεῖα εἰδήσεων, ἕνας γενικὸς ψίθυρος θγήκε ἀπὸ τὰ στόματα ὄλου τοῦ ἐκκλησιάζσματος, καὶ μερικὰ ἐπιφωνήματα φρίκης ἀνατάραξαν τὸν ἱερὸ ἐκεῖνο χῶρο. Τί ἰσυνέβαινε; Ἕνα καμπουριασμένο λιγνὸ γεροντάκι ἀναφτε μαῦρες λαμπάδες ἰστὰ μανάλια· ἦταν ὁ μπάρμπα Γιώργης ὁ Γερονάκος.

— Τὲς ἀνάφτει γιὰ τίς λίρες του, ψιθύρισαν μερικοί.

— Ποιὲς λίρες;

— Γιά! ἐκεῖνες ποὺ τὸκλεψαν, ποὺ τὲς εἶχε κρυμμένες μέσα στὸ κούφαλο τῆς καργιάς πὸχει μὲς ἰστὸ χωράφι του. Ἄστόχησες ποὺ φώναξε τὲς προάλλες ὁ παπάς ἰστὴν ἐκκλησιά, ὅποιος τὲς ἦθε νὰ τὲς μαρτυρήσει καὶ δὲ φανερώθηκε κανένας; Ποῦθεν εἶσαι, δὲν τὸ ξέρεις;

— Ἄ! ἔεις δίκιο κουμπάρε Νικόλα, ἐγὼ δὲν ἔλαχα ἰστὴν ἐκκλησιά ὅταν τὸ φώναξ' ὁ παπάς, ἀλλὰ τώρα δοκιοῦμαι ποὺ τᾶλεσαν οἱ γυναῖκες ἐδῶ καὶ καιρό.

— Ἄμ ἔτσι γτέ! ἔκανε ὁ πολύξερὸς κουμπάρος Νικόλας· καὶ λιὲν καὶ τ' ἄλλο μάλιστα.

— Ποιό;

— Πὼς πῆγε στὸ Δεσπότη κι ἔκαμε ἀφορεσμό κι ὅπως δείχνουν τὰ κουκιά θὰ τὸν διαβάσ' ὁ παπάς σήμερα κι αὐτόν.

— Τί λιές!....

— Γιά, αὐτὸ ποὺ λιέω, ἔτσ' θὰ γιένει, καὶ τότε ὅποιουνοῦ βαστάει ἄς τὰ

κρατήσει ἂν θέλει νὰ ξεπατωθεῖ φαμπιλικῶς καὶ νὰ λαλήσουν κουκουδάγιες στὸ σπίτι του.

— Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξ᾽ ἀπ' ἄδικο, Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξει! ἔκανε ὁ συνομιλητῆς τοῦ Νικόλα καὶ ἄρχισε νὰ σταυρακοπιέται καὶ νὰ φτύνει τὸν κόρφο του.

Ἀφοῦ ἀναψε τὲς μαῦρες λαμπάδες του ὁ μπάρμπα Γιώργης ὁ Γερονάκος, ἀσπάστηκε ὅλες τὲς εἰκόνες μὲ τὴ σειρά χωρὶς νὰ παραλείψει καμία μουρμουρίζοντας διάφορες εὐχὲς καὶ παρακλήσεις, καὶ κατόπι πῆγε καὶ κάθησε ἀκούνητος κι ἀσάλευτος στὸ συνηθισμένο του στασίδι. Στῶν συγχωριανῶν του τὰ φουφουρίσματα οὔτε κἂν ἔδωσε σημασία.

Ἦταν παλιὸς νοικακέρης, κοσμογυρισμένος. Εἶχε ταξιδέψει στὴν Πόλη καὶ στὴ Βλαχιά. Ἦταν σφιχτὸς στὸν παρά καὶ εἶχε φέρει γρόσια μπόλικά. Ἐχτισε ἓνα σπίτι στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ ἰσωστὸ παλάτι μὲ κούλιες καὶ πολεμίστρες κι ἀγόρασε ὅλη τὴν περιοχὴ τριγύρω του, ἀμπέλια, χωράφια καὶ δέντρα λογιαστά. Κατόπι, πῆρε καὶ τοὺς ἰδυὸ τοῦ γιουὺς στὸ ταξίδι, ἀλλὰ δὲν τὸν πῆγαν καὶ τόσο καλὰ οἱ δουλειές του κι ἔχασε πολλὰ ἀπὸ τὰ καζάντια του. Σὰν πέρασε ἀπὸ τὰ ἐξήντα του, ἔμασε τ' ἀποκοσκινίδια ποὺ τοῦ ἀπόμειναν κι ἤρθε στὸ χωριὸ νὰ περάσει τὰ γεράματα μὲ τὴ γριά του.

Οἱ γιοιοὶ του δὲν τὸν ὅμοιασαν. Ὅσο αὐτὸς ἦταν σφιχτὸς καὶ τὰ λογάριαζε ὅλα καὶ θαστοῦσε παιτινὴ, τόσο ἐκεῖνοι ἦταν σπάταλοι καὶ ἀνοιχτοχέρηδες. Σιαφάριζαν τὰ γρόσια ἀπ' ἐδῶ κι ἀπ' ἐκεῖ μὲ τὰ γλέντια καὶ τὲς πριμαντόνες, καὶ ἰστὸν πάτο ὁ ἓνας, ὁ μεγαλύτερος, παντρεύτηκε μὲ μιὰ Ρουμάννα στὴ Βλαχιά ποὺ δὲν ἤθελε νὰ ξέρει κἂν ἀπὸ πεθερικὰ καὶ τὸν ἀποξένωσε κι αὐτὸν ἀπὸ τὰ γανικά του· κι ὁ ἄλλος ὁ μικρότερος γύριζε τὰ σοκάκια τῆς Πόλης μὲ τίς Ὀδριγιές καὶ τὲς Χανούμισσες, χωρὶς νὰ στέλνει ποτὲ στὸν πατέρα του οὔτε γράμμα οὔτ' ἀντιλογία.

Ὅταν λάχαινε νάρθει κανένας χωριανὸς ἢ κοντοχωριανὸς ἀπὸ κεῖνα τὰ μέρη, πῆγαινε ὁ μπάρμπα Γιώργης καὶ ρώταγε γιὰ τοὺς προκομένους του.

— Τί νὰ σοῦ ποῦμε μπάρμπα Γιώργη, τοῦ ἔλεγαν. Ἀπὸ γειὰ εἶναι καλά, ἀλλὰ....., καὶ κουνοῦσαν τὰ κεφάλια τους.

— Ἄς εἶναι καλά, νὰ μὴν ἀκούσω τὸ κακό τους ὅσο ζῶ, ἔλεγε ὁ μπάρμπα Γιώργης ἀναστενάζοντας, κι ὁ Θεὸς ἄς τοὺς ἰδώκει φώτιση...

Πολλὲς φορές, παρακινημένος ἀπὸ τὴ γριά του, τοὺς ἔστελνε καὶ γράμματα ὅταν πῆγαινε κανένας πατριώτης κατὰ κεῖ, ἀλλὰ ποτὲ δὲ λάβαινε ἀπάντησι.

«Ἐστόρνιασαν, χάθησαν, δὲν εἶδες τὸν ἥλιο τὸ πρωτὶ, μὴ καρτερᾷς ὅλη τὴν ἡμέρα, μᾶς ἦταν γραφτὸ νὰ ζήσουμε ἰδυὸ κούτσουρα, ἔλεγε στὴ γριά του· μονάχα νὰ τ' ἀφήκωμε στὴ ζωὴ κι ὅ,τι θέλουν ἄς κάμουν. Θὰ κακοζήσωμε κι ἐμεῖς ὅσες μέρες μᾶς ἀπομένουν. Χτήματα ἔχομε, ἰμόρατα παίρνομε, δὲ θὰ πεθάνωμε τῆς πείνας».

Και πραγματικά, δέν είχαν ανάγκη από χρήματα. Ο γέρος είχε λίγο κομπόδεμα. Ήταν σφιχτός· δέν τ'άδειχνε όλα τής γριάς αλλά είχε, βαστούσε πατινή. Έκεύνο πού τούς έλειπε ήταν ή παρουσία ένός νέου στο σπίτι. Οί άλλοι χαίρουνταν γιούς, νυφάδες κι άγγόνια κι αυτοί καμάρωναν τούς άπέραντους όντάδες του σπιτιού πού τούς φαινόταν έρμοι κι άχαροι. Σύντας έρχόταν οί όνομασίες τών παιδιών, προπάντων του μικρότερου, άνοιγαν τήν πόρτα τους και καρτερούσαν. Πήγαιναν τότε πολλοί νά τούς εύχηθούν χρόνια πολλά, και ή μεγαλύτερη εύχή πού τούς έλεγαν ήταν: «νά καλοδεχτείτε, και στο γάμο του Νικολάκη». Έλεγαν για τον μικρότερο πού είχε περάσει κι όλας τά σαράντα κι αυτός.

— Εύχαριστούμε, εύχαριστούμε, άπαινούσαν τά δυό γερόντια μέ μισή φωνή, γιατί ήξεραν πώς ή εύχή δέν θά πραγματοποιόταν ίσως ποτέ.

Σφιχτός λοιπόν όπως είπαμε ό μπάρμπα Γιώργης, δέν έδειχνε όλη τήν ψυχή του στη γριά του. Είχε ξακρίσει καιιά έξηνταριά λίρες και σαράντα ναπολιόνια και τάχε θάλει παράμερα. Τ'άκρυβε σε λογιαστές κρυψώνες, στο κατώγι, στο τσιατί, κι άλλου, και πήγαινε κάθε λίγον καιρό και τά τήραγε.

Μιά βραδιά, έλαχε νά πιάσει φωτιά ένα σπίτι του μαχαλά και όσο νά τρέξει το χωριό νά το σθήσουν έγινε στάχτη κι άσβεσταριά. Αυτό το περιστατικό, έκανε το γέρο Γιώργη νά σκεφτεί πώς μπορούσε νά πάθει και το δικό του σπίτι μια τέτοια καταστροφή. «Έένες γυναίκες παίρνομε πολλές φορές και μάς περετεύουν, συλλογύστηκε. Φωτιά έδω, φωτιά έκει. "Αν Θεός φυλάξει μάς θάλουν καιιά φωτιά και μάς γκουτζουναίουν, μάς κάνουν γύφτους, γιατί νά μ'ην έχω καιιά θεκάρα κι άλλου; Πρέπει νά βρω κρυψώνα έξω από το σπίτι».

Πήρε λοιπόν τον τενεκούλη μέ τές λίρες και τά ναπολιόνια και σεργιάνιζε έξω στο κτήμα του νά βρει κρυψώνα νά τά θάλει. Και τή βρήκε γρήγορα, δέν άργησε και πολύ. Στον κουφιασμένο κορμό μιας θεόρατης καρυδιάς νόμισε πώς βρήκε τον καλύτερο τόπο. Η κουφάλα τής καρυδιάς ήταν αρκετά μεγάλη, αλλά σιγά - σιγά μέ τά χρόνια ό κορμός είχε ξαναθρέψει και δέν έπυκοινογούσε μέ το έξωτερικό παρά μέ μια τρύπα μόνο πού μόλις χωρούσε νά περάσει ένα χέρι άντρικό. Έχωσε ό μπάρμπα Γιώργης το χέρι του και είδε πώς ό πάτος τής κουφάλας ήταν γεμάτος σαπισμένο ξύλο και κοπριά. «Έδω μέσα καλά θά ναι», σκέφτηκε και δίχως νά χασομερήσει έχωσε τον τενεκούλη του και τον σκέπαισε μέ το σαπόξυλο και τήν κοπριά.

Από τότε πήγαινε συχνά και τον έδλεπε. Έχωνε το χέρι του, τον πασάτευε, τον κουνούσε, άκουγε το εύχάριστο τσιγκάλισμα πού έκαναν οί λίρες και τά ναπολεόνια πού ήταν μέσα, και πάλι τον σκέπαινε καλά κι έφευγε. Κάποια μέρα όμως, καθώς έβαλε το χέρι του στον πάτο τής κουφάλας, ανακάλυψε μέ τρόμο ότι ό τενεκές έλειπε... Ψαχούλεψε, ξεψαχούλεψε, του κάκου. Πήρε σκεπάρι, τσεκούρι, και μέ τά τρεμάμενα χέρια του πελέκησε και

μεγάλωσε τὸ ἄνοιγμα. Τίποτε... Ὁ τενεκὲς μὲ τὶς λίρες εἶχε κάνει φτερά. Μὴ ἔχοντας σὲ ποιόν γὰ πει τὸ χάλι του, ἀναγκάστηκε γὰ μολογήσει τὰ πάντα στὴ γυναῖκα του.

— Τέτοιος σφιχτὸς ποὺ εἶσαι τέτοια ἔπαθες, τοῦ ἀποκρίθηκε ἐκείνη.

— Καὶ τώρα τί γὰ κάνουμε;

— Μ... ξέρω κι ἐγώ..., γὰ ἰδοῦμε, γὰ ξετάσωμε, μὴ λάχει καὶ πάρωμε χαμπέρι ποιὸς τᾶβρε.

— Μπορεῖ γὰ τᾶβραν καὶ τίποτα παιδιὰ ποὺ χώνονται μέσα στὰ χτήματα γιὰ γὰ τσιολίσουν κάχτες (καρύδια) ἢ γὰ μαζώσουν τ' ἀρνοκάτσικά τους.

Πέρασε καιρὸς χωρὶς γὰ μπορέσουν γὰ μάθουν τίποτε. Ἀποφάσισε τότες ὁ γέρο Γιώργης καὶ τῆπει στὸν παπᾶ κι ἐκεῖνος φώναξε στὴν ἐκκλησιά καὶ φοβέρισε πὼς θὰ κάνει ἀφορεσμό, ἀλλὰ πάλι ἰδὲν ἔγινε τίποτε. Τί γὰ κάνει τότες ὁ μπάρμπα Γιώργης, ἰσηκώνεται καὶ πάει στὸ Δεσπότη.

— «Αὐτὸ κι αὐτὸ ἔπαθα Δέσποτά μου, τοῦ ἰλέει, καὶ θέλω γὰ μοῦ κάνεις ἕναν ἀφορεσμό».

— Κι αὐτὸ γίνεται εὐλογημένε μου!

Ἐφκίασε λοιπὸν ὁ Δεσπότης τὸν ἀφορεσμό, τοῦ ἔδωσε ὁ μπάρμπα Γιώργης ἕνα ναπολιόνι καὶ ἰποσχέθηκε κι ἀκόμα ἕνα ἄμα βρεθοῦν τὰ χαμένα χρήματα, τὸν πῆρε κι ἔφυγε. Μόλις ἦρθε στὸ χωριό, τὸν ἔδωσε ἴσα στὸν παπᾶ μαζὶ κι ἕνα κάρτο (5 γρόσια) γιὰ τὸν κόπο του καὶ περίμενε τώρα γὰ τὸν διαβάσει στὴν ἐκκλησιά· γι' αὐτὸ ἀναψε καὶ τὲς μαῦρες λαμπάδες.

Προχώρησε ἡ λειτουργία, ἔφτασε ἰστὸ «μετὰ φόβου Θεοῦ» καὶ τότε ὁ παπᾶς, ἀφήνοντας τὸ δυσκοπότηρο στὴν Ἀγία Τράπεζα, βγήκε στὴν ὠραία Πύλη κι ἄρχισε γὰ διαβάζει τὸ ἀφοροχάρτι τοῦ Δεσπότη. «Ἡμεῖς ὁ Ἐπίσκοπος...» κ.τ.λ. Ὅταν ἰδὲ ἔφτασε ἰστὲς φράσεις: «Τόσον ὁ ἀφαιρέσας τὰ τιμίως κτηθέντα χρήματα τοῦ εἰρημένου Γεωργίου, ὅσον καὶ οἱ γνωρίζοντές τι περὶ αὐτῶν, ἰάν δὲν μαρτυρήσωσι τὴν ἀλήθειαν καὶ ἰδὲν ἀποκαλύψωσι τὰ κλαπέντα, ἀφορισμένοι καὶ κατηραμένοι ἔστωσαν ἀπὸ Θεοῦ καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι, κ.τ.λ.», ἔλο τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἔφριξε. Οἱ γυναῖκες ἄρχισαν γὰ τρέμουν καὶ γὰ σταυροκοπιοῦνται.

— Παναγία μου! Παναγία μου!

Καὶ οἱ ἄντρες ἀκόμα ἀναταράχτηκαν. Μόνον ὁ μπάρμπα Γιώργης ὁ Γερονάκος καθόταν ἀτάραχος ἰστὸ ἰστασίδι του.

Σὴν σκόλασε ἡ λειτουργία κι ἐτοιμάστηκαν γὰ βγοῦν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, τοὺς ἰσταμάτησε ὁ Μουχτάρης, ὁ γέρο Δημήτρης.

— Ἀκοῦστε πατριῶτες, τοὺς ἰλέει. Ὁ ἀφορεσμὸς δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶγμα, μὴ τὸ παίρνεται ἀλαφρά· ξεπατώνει σπίτια. Γι' αὐτὸ, ὅποιος πῆρε τὰ χρήματα τοῦ κὺρ Γιώργη γὰ πάει γὰ τὰ ξαναβάλει πάλι ἀπόψε στὸν τόπο τους καὶ τότε πιά δὲν πιάνεται.

— Νά πάει! Νά πάει! είπαν διάφορες φωνές.

— Ο Θεός νά τόν φωτίσει τέκνα μου! συμπλήρωσε κι ό παπάς.

Σάν απόλυσε ή έκκλησία, οί χωριανοί μαζεύτηκαν όξω στον αλλόγουρο παρέες - παρέες και τό μοναδικό θέμα συζητήσεως ήταν ό άφορεσιμός. Οί γυναικοϋλες πήγαν στά σπίτια τους, τό μολόγησαν στις πεθερές κι οί γριές άναφαν τά καντήλια τους κι άρχισαν νά κάνουν συνέχεια μετάνοιες όμπρός στά είκονίσματα.

— «Δέν είναι τρανήτερο κακό, έλεγαν και ξανάλεγαν, από τό νά διαβαστεί άφορεσιμός μέσα στο χωριό μας».

Ο μπάρμπα Γιώργης από την έκκλησία τράβηξε γραμμή για τό σπίτι του και δέν φάνηκε καθόλου στο παζάρι ως τό θράδυ. Πολλοί πήγαν νά τόν επισκεφθοϋν εκείνη την ήμέρα κι ό καθένας έλεγε τά δικά του. "Άλλοι παινοϋσαν κι άλλοι έλεγαν πώς είναι κακός ό άφορεσιμός για τό χωριό' καμιά φορά, δέν ξέρεις, μπορεί νά τά πήρε και κανένα.... άγρίμι. Την κουδέντα την είχε πετάξει κάποιος στο μισοχώρι και την πήραν μερικοί και την έλεγαν.

— «Άγρίμι με δυό ποδάρια», τούς έλεγε ό μπάρμπα Γιώργης. «Τί θά τόν έκανε τ' άγρίμι τόσο βαρύ τενεκέ και ποϋ θά τόν πήγαινε; "Ορεξη για χωρατά έχετε βλέπω χωριανοί».

Νύχτωσε για καλά. Έφυγαν οί ξένοι και τά δυό γερόντια έτοιμαζόταν νά στρώσουν τό σοφρά νά φάν και κατόπι νά θγοϋν νά παραμονέψουν μή φανεϊ άνθρωπος και πάει νά ξαναβάλει τά λεφτά στον τόπο τους, όταν έξαφνα άκούστηκαν δειλά χτυπήματα στη θύρα. Κατέβηκε ή γριά.

— Ποιός είναι; ρώτησε από μέσα πριν ανοίξει.

— Έγώ κυρά Γιώργαινα, άνοιξε.

— Ποιός είσαι παιδάκι μου;

— Έγώ, ό Γιάννης ό Νάτσκας.

— Έλα, κόπιασε.

Και ανοίγοντας την πόρτα ή γριά τόν οδήγησε ψηλά.

— Καλησπέρα μπάρμπα Γιώργη.

— Μπουγιούρ, κάτσε, είπε ό γέρο Γιώργης και ρίχνοντας ένα έξεταστικό βλέμα στον έπισκέπτη του είδε πώς ήταν ώχρος και ταραγμένος' τό πρόσωπό του ήταν κερύ λαγαρισμένο!

— Δέ θά κάτσω κύρ Γιώργη, είπε ό Γιάννης με φωνή πού έτρεμε. Ξέρεις γιατί ήρθα;

— Ποϋ νά ξέρω.

— Για... ήρθα για κείνον τόν άφορεσιμό πού έκανες....

Ο γέρος αναπήδησε σα νά τόν δάγκασε φίδι.

— Ξέρεις ποιός πήρε τά χρήματά μου;

— Ναί, ξέρω...

- Καὶ ἰδὲ μοῦ μαρτυροῦσες τόσον καιρό;
- Ἐφταιξα κὺρ Γιώργη καὶ γὰρ μὲ συμπαθᾶς.
- Πές μου λοιπόν, ποιός εἶναι;
- Ἐγώ! ἔκαψε ὁ Γιάννης μὲ σκυμένο κεφάλι.
- Ἐσύ; Καὶ καρτεροῦσες γὰρ κάνω ἀφορεσιμό γιὰ γὰρ μοῦ τα μαρτυρήσεις;
- Ἐφταιξα κὺρ Γιώργη, συμπάθησέ με καὶ συγχώρα με· ἀλλὰ πρέπει γὰρ ξέρεις καὶ πῶς θρέθηκαν στὰ χέρια μου.
- Γιά· μὲ παραμόνεφες φαίνεται καμιά φορά καὶ πῆγες καὶ τὰ ἤθρες.
- Ὅχι, θέν τὰ πῆρα ἐγὼ μὲ τὰ χέρια μου.
- Τότε ποιός τὰ πῆρε; Δέν τᾶχεις ἐσύ; Δέν μοῦ τᾶφερες, ποιός τᾶχει;
- Τᾶθρε τὸ παιδί μου, ὁ Κωνσταντής, καθὼς μάζωνε κάχτες πού εἶχαν πέσει ἀπὸ τὸν ἀγέρα καὶ μοῦ τᾶφερε. Φτωχὸς ἄνθρωπος κι ἐγὼ κὺρ Γιώργη μου, μὲ θάμπωσε ὁ Σατανάς καὶ τὰ κράτησα.
- Κι ὅταν φώναξε ὁ παπὰς ἰστὴν ἐκκλησιὰ γιὰτί θέν εἶπες γὰρ τὰ δώκεις;
- Μ... ὅ,τι θέλεις πές, ἀμάρτησα.
- Καλά, ὅ,τι ἔγιν' ἔγινε· τώρα τί γίνεται, τᾶφερες, θὰ μοῦ τὰ δώκεις;
- Δέν τᾶχω ἔλα μπάρμπα Γιώργη....
- Καταλαβαίνω... Πῆρες μουλάρι, ἀγόρασες τὰ δυὸ χωράφια τοῦ Βασίλη Κοντογιάννη, πῆρες ἀρμάτα τῆς τσιούπως σου....
- ἽΟ Γιάννης ἔσχυψε τὸ κεφάλι του.
- Ἐτσι εἶναι μπάρμπα Γιώργη μου, σοῦ εἶπα, μὲ ξεγέλασε ὁ Σατανάς. Τώρα μιὰ χάρη σοῦ ζητῶ. Ἐχω ἐδῶ τὲς πενήντα λίρες ἀπείραχτες, γιὰ τὲς ἄλλες δέκα καὶ τὰ σαράντα γαιπολιόνια θὰ σοῦ κάνω ὁμόλογο γὰρ στὰ ξεπλερώσω σὲ πέντε χρόνια μὲ τὸν τόκο τους τὰ ἰδέκα ἔντεκα τὸ χρόνο καὶ σοῦ θάνω μπηφὰ (ὑποθήκη) τὸ σπίτι μου καὶ τὰ χτήματά μου.
- Θὰ κρατήσεις τὸ λόγο σου;
- Σοῦ ὀρκίζομαι στὸ Θεὸ καὶ στὸ μοναχογυιό μου!
- Ὁ γέρο Γιώργης σκέφτηκε λίγο. «Κι ἔτσι χαμένα κι ἀλλοιῶς χαμένα τᾶχα, συλλογίστηκε, ἄς στρεχτῶ· ἔχει τὸ σπίτι καὶ τὰ χτήματα, θὰ πάρω καὶ τὸν τόκο μου».
- Ἐλα, τοῦ λέει, γὰρ τελειώνουμε· ἀλλὰ γὰρ φωνάξουμε καὶ τρεῖς μαρτύρους.
- Ὅπως θέλει ἢ ἀφεντιὰ σου κὺρ Γιώργη.
- Ἐστειλε ὁ γέρο Γιώργης κι ἔφερε τὸ Μουχτάρη κι ἄλλους δυὸ δημογεράντους. Ἐκεῖ μπραστὰ σ' αὐτουνοῦς ὁ Γιάννης ὁ Νάτσκος ὑπόγραψε καὶ τὸ ὁμόλογο πού ἔφκιασαν καὶ ἔφυγε μὲ σκυφτὸ κεφάλι.
- Βλέπεις γυναῖκα πού ἰδὲ μ' ἄφηνες γὰρ κατεβῶ στὸ Δεσπότη γιὰ τὸν ἀφορεσιμό; εἶπε ὁ γέρο Γιώργης μὲ στόμφο, σὰν ἀπόμειναν μόνοι τους. Νὰ πού θρέθηκαν τὰ χτήματα!

— Σύρε κρύφτα πάλε στές τρύπες καί στά κούφαλα σπαγγοραμένε! γκρι-
νιαίξε ή γριά κι ἔφυγε γιά νά φέρει τὸ σοφρὰ γιά φαγητό.

Τὴν ἄλλη Κυριακὴ ὁ παπὰς ξαναδιάβαζε ἄλλο χαρτί τοῦ Δεσπότη στὴν ἐκκλησιά. Ἦταν ἡ ἀκύρωση καὶ τὸ λύσιμο τοῦ ἀφορεσμοῦ. Τὸ χωριὸ ἀνάσα-
νε καὶ πιὸ πολὺ ὁ Γιάννης ὁ Νάτσκος· τὸν ἔτρωγε ὅμως ἡ κακογλωσσιὰ τοῦ
κόσμου, ἀλλ' αὐτὸς ἔλεγε: «Τᾶδρα, δὲν τᾶκλεψα, τὸ παιδί μου τᾶδρε. Τὰ ξα-
νάδωκα ἰστὸ νοικοκύρη, ἔχω τὴν καρδιά μου καθαρὴ, δὲ μὲ φοβίζει τίποτε,
οὔτε ὁ ἀφορεσμός πιά, οὔτε τοῦ κόσμου ἡ κακογλωσσιὰ· ὅποιος καὶ νὰ τᾶδρῖσκε
ἔτσι θᾶκανε». Κι αὐτὸ τᾶλεγε σιωστό....

Ὁ γέρο Γιώργης δὲν ἔζησε πολὺ. Ὑστερα ἀπὸ τρία χρόνια πέθανε. Τὰ
ὑπόλοιπα ναπολιόνια τὰ πῆρε ἡ γυναῖκα του πού ἔζησε ἀκόμα δέκα χρόνια
καὶ καλωσόρισε καὶ τὸ Νικολάκη της πού ἦρθε, σαραβαλιασμένο γεροντοπα-
λήκαρο πιά καὶ ἔμεινε μόνιμα ἰστὸ χωριό. Μ' ὅλα της τὰ παρακάλια ὅμως καὶ
τὰ κλαψύματα, δὲν μπόρεσε ἡ γριά νὰ τὸν κάνει νὰ παντρευτεῖ καὶ πέθανε
μ' αὐτὸν τὸν καημὸ καὶ τὸ παράπονο.

Λίγα χρόνια μετὰ τὸ θάνατό της πέθανε κι ὁ Νικολάκης, γερασμένος
παράκαιρα, καὶ τὸ ἀρχοντικὸ τοῦ γέρο Γιώργη ρήμαξε κι ἐρειπώθηκε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

